

PANDIVERE

TEATRAJA

TÄNNU TÖÖ EEST

On möödunud 40 aastat esimese kollektiivmajandi loomisest Virumaal. Elu on toonud nii rõõmu kui ka kurvasust. Eks me kõik teame, et põllumajandus on seotud bioloogiliste protsessidega ja on väga sõltuv ilmastikust. On tohimumu pidevad muutused majanduste suuendamise suunas ja seda enamasti tootmistasele nivelleerimise eesmärgil. Sel moel tekkis 1970. aastal ka Väike-Maarja kolhoos.

Kuivõrd põllumajanduslik tootmine nõuab tõsist ja kohusetundlikku asjaajamist, sai ka alustatud vastava meeskonna komplekteerimisest. Seda on järk-järgult täiustatud ja praegusel momendil võib öelda, et kaardialane töö on kandunud vilja. Väike-Maarja kolhoos suurendas kahekateistkümneme aastajooksu pihmandi lehmalt 2259 kg, lihatootmine võrreldes 1970. aastaga on suurenenud 4030 tonni võrra, saagikus

suurenenud 2030 söötühiku võrra hektarilt. Rahaline käive on kasvanud 34 miljoni rubla, kasum 7,5 miljoni rubla võrra. Tööjõu on tõusnud enam kui 200 rubla võrra. Väike-Maarja kolhoosniku keskmine palk on suurem kui keskmine Eestituaa palk. See on meie majandi kollektiivi hooisa loominguvilise igapäevatöö tulemus, mille eest suur tänu ja lugupidamine.

Väljakujunenud tugeva potentsiaaliga juhtkond ja meie võimaldasid mõelda mõjusfääri laiendamisele. Nii saigi teoks Pandivere agrofirma moodustamise mõte. Agrofirma maajandites läheb töö normaalselt. Ka teistes kolhoosides peale Väike-Maarja on toimunud nibe paremusel poole. Ehkki kõik nõuab aega ja vaeva, nähtavad praegune asjaajamine ja suhtumine, et põllumehed on valmis oma jõudu maksimaalselt rakendada. Selleks kõigile Pandivere agrofirma töötajatele tervist ja edu! Väike-Maarja kolhoosi kollektiivile soovim juubeli puhul õnn, kordaminekuid ja uueks juubeliks veelgi paremaid saavutusi. Suur tänu hea töö eest!

BORISS GAVRONSKI

Alguse asi oli nagu igal pool — väga villets. Mina olin hoopis kaubandusliku haridusega, aga eks ma ole ikka talupidaja poeg ja elu aeg ikka maa tootnud. Rajooni kooperatiivis pa-kuti mulle asetäitja kohta, mina ei olnud hetkel selle kohaga nõus ja siis lepliti kokku.

1960. aastal, kui oli veel vana raha, öeldi, et kui maksad 25 rubla päev, oleme jäa päev tööil. Aga 63. aastal maksmise normipäeva eest juba kolm rubla, see oli vanas rahas 30-rubla. Ei saa öelda — rahvas pidas sõna, hakkas tööle. Esimesed poolteist aastat tegime palju

SAATUSED

et antakse mulle üks väike kolhoos. Esiteks oli selleks Tammiku, aga hakkas nädalat hiljem jät mulle see Karu. Hugo See oli siia kutsutud esimeheks, aga temal tülles tervis tles. Jse ütles, et tõstab liiga kõvasti seda põllumajandust, et nüüd selg ära. Oliigi nii, et kui sundaeg sai täis, oli mees ka läbi. Mina tuln siis 1960. aasta kevadel. Lõpetasin 1975, ni et 15 aastat ja seitse päeva. Ja rahvas ikka kannatas välja. Nüüd on vabariigis mehi, nagu Marrandi — 80 täis ja ikka esimeses Paar neid on. Need on ikka mehed.

Tol ajal oli olukord Kärnus halb. Kõige halvem oli see, et tootmhooneid ei olnud üldse. Ega need maadki midagi polnud. Kõik oli just nii, nagu Viivi Luiki räägib oma lapsesuu läbi. Kaubandusest ma tuln, eks siis olnud väike kaasavara ka kaass, just ehitusmaterjalid. Minu arust sai see kula siis kõik endale eternitkatused peale. Kui inimene juha säitb oma hooneid, ei ta siis hakka ära minema. Muudu oli ju niimoodi, et kui hooned ära lagunesid, läksid minema hoopiski.

Esiatgu oli ikka raske. Haakasime ehitama sigalat. Tuli ju vaadata, kust seda raha kohe saada. Kahelksa kuu palk oli maksmata. Palk oli küll nii väike, et paljud ütlesid: «Oh, mis sina nüüd temast õienda, sina oled uus mees, tõmba kriips peale ja hakka otsast peale. Aga me ei tommannud midagi! Me hakkasime ikka maksma ja maksume ära. Minu arust oli normipäev 20 kopikat. See oli ka kahelksa kuud maksmata. Ega varem äga kuu palka makstudki, nii maksti, kuidas raha tuli. 1961. aasta lõpuks oli meli vana vlog tasutud, jooksev palk oli ka korras. Ja siis hakkas rahvas nagu liikuma, hakkas tööle. Eks tuli vadata, millest alustada. Alustasime siis sigadega. Ega teisi ei jätunud ka unarusse, meli oli siis juba farmivõised, seed, jarmad, kanad. Pidasime plaani sigade tõtarmani teha. Ehitasime nuumikute sigala, siis tuli kohe kompleks, individuualprojekti alusel. Kui selle sai korda, siis hakkas raha juba tulema.

tööd šeffide abiga, aga siis tuli oma rahvas tööle. Umbes kümme aastat ei tundnud me enam üldse tööjõu puudust, sest inimesed tulid tööle, kuna raha tuli ja palgamaksimine oli korras.

S siis tuli järk-juba veisefarmi kätte, selle salme teise klassi tõtarmlks. Lambafarm oli ka tõtarfarm, ja siis hakkasime neid pikka-mööda kaotama. Tuli juba see spetsialiseerumise ajajärk! Kaotasime ära kannad, need oli meli nii 500 pead. No mis farm see oli! Praegu kasvatab inimene rohkem broilereid, kui meli nii 500 pead, aga lambakarjamaad mel pole — Fedja jõgi jookseb läbi kula. Siis sai lambad ka ära kaotatud ja jäidki ainult veised ja sead.

Oli meli juba esimese klassi tõtarfarm ja sigade asi läks ni hästi, et mituisime peaaegu 1000 tõusiga aastas. See oli suur majanduslik tulu.

S siis hakkasid liitmised. See oli majanditrahvale kõige raskem aeg, kui ta läks Salla alla ja siis veel Pälsoni alla. Me salme ikka 30 ts teravilja hektarilt, kui äga hiljem need ühendamisid lõppesid, siis kombainer ütles, et Sepp, ära tule siia põllule, kingekontsad jäävad paisima. Saak oli 17 tsehtnarit hektarilt. Praegu on natukesse paremaks jäänud. Käru on nagu odrakasvatuse majand, siin kasvab oder ja kartul. Aga Väike-Maarja maaharimine on küll midagi muud kui oli sovhoosi ajal.

Mõtlein siis ja mõtlen nüüd ka, et valetsti tehni, et Käru ära liideti. Aga teisest küljest, — vanaid inimesed, kes kogu elu tegid tööd, saavad nüüd ikka 100 rubla pensiooni. See on ni suur raha, et nad ei saanud tööga ial seada. Ega siin kolhoosis küll ni olnud, et oleks tööga võlgu jäänud. Aga nüüd see vanaduse raha kompenseerib nooruse kannatused. Aga kula kaob ära. Eesiti kildid ju kuitvavad

Eagar Seps mälestusi kirjutus tles ENE RUIBEL

ALGUSES OLI SÖNA

Oma ajaleht äratub inimeses iseteadvust. Voi on eneseteadvus enne ja siis tuleb leht? Väike-Maarjas, kus kihelkonnakool avati juba 18. sajandi, kus oli kasvu pinda rahvusliku ärkamisaja vaimul ja kus 19.—20. sajandi vahetusel töötas legendaarne kooli-juht Jakob Tamm, sündis ka oma ajalehe mõte varakult. Kui 1896. aastal asutati Väike-Maarja Põllumeeste Selts, siis samal aastal trükkis ilmunud põhikirjas «Wäike-Maarja Põllumeeste Seltsi Põhjuskirj» (Jurjev 1896) on öeldud, et selts püüab oma eesmärkide saavutamiseks ajalehte välja anda. Selts ütlanud seda teha 20. sajandi esimesel kümnendil, aga see mõte tõrjutud ülalpoolt.

Oma ajalehe väljaandmise ni jõuti Väike-Maarjas 1. aprillil 1933. aastal. Selle nimi oli «Väike-Maarja Omaleht», ilmus laupäeviti ja ainult viis numbrit. Tulid ja olid ni- ja teistsugused ajad, ni- ja teistsugused lehed.

Jõudis kätte aasta 1950, sündis Väike-Maarja rajoon ja järgnise aasta aprillis pakuti omakandi inimestele jälle omakandi lugemist. Nimi — «Kommunismi Koit» — oma pretensioonikusega ehmatab tänase lugeja ära, leht oli äga nagu põllumehe leht ikka.

Kolmas ring algab nüüd, 1988. aasta märtsis.

Alguses oli sõna. Nüüd oleme jõudnud teoni — meie lehe esimene number on Sinu ees. Talupojast laulik Ado Reinvald on öelnud: «Ma olen eestlane, minu mõtted on nullased.» Mõtleme siis neid nullasid põllumehe mõtteid.

VÄIKE-MAARJA KOLHOOSI JUUBELIÜRRITUSED

2.—8. aprillil 1988. a.

1. 2. aprill Püdulik aktus
2. 11.00 Kolhoosi muuseumis majandi ajaloo ekspositsiooni avamine
3. 16.00 Kohtumine «Viljaveski» tegijatega — KKK nr. 27 saalis
3. 9.30 Lastesaias lastehommik
- 10.00 Kutsekeskkooli võimlas pruugetud lastekaupade müük.
- 11.00 Väike-Maarja Kultuurimajas Rakvere teatri etendus «Kunkmoor»
4. 19.30 Lustipidu «Üks lustiga».
- Av- ja teeneliste kolhoosnike autasustamine Tantsu ja nalja
5. 20.00 aprill RAIT «Vanemuine» etendus «Vaikuse Vallamaja» Väike-Maarja Kultuurimajas
6. 6. aprill Kohtumine keskkooli ja kutsekeskkooli noortega Ohtu ühisüritus
7. 19.00 aprill Väike-Maarja taldijate kontsert Parimate kolhoosilikmete autasustamine
8. 18.00 aprill Juubeliürituste pidulik lõpetamine RAIT «Vanemuine» opeetlkava Kihälised
- Ansambel «Raster» ja Sulev Nõmmik